

ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ

EESTI KEEL

6. KLASS

VARIANT A

27. APRILL 2006

ÕPILASE NIMI _____

POISS

TÜDRUK

KOOL _____

MAAKOND _____

1., 2., 3. ÕPPEVEERANDI HINNE _____

TASEMETÖÖ PUNKTISUMMA _____

TASEMETÖÖ HINNE _____

MÄRKUSED

(on parandusõppel, saab logopeedilist abi, õpib individuaalse õppekava alusel, kodune keel erineb kooli õppekeelest)

Ülesanne 6. Kas suur või väike algustäht? Tõmba vale variant selgelt maha.

Eelmisel (Ee)smaspäeval sõitis (Kk)arl-(Mm)artin oma vanaemaga (Kk)ohtla-(J j)ärvele sugulastele külla. Oli ilus (J j)uunikuu päev. Buss sõitis mööda (Vv)algejõest, (Hh)aljala (Kk)irikust ja (Oo)ntika (Pp)aekaldast ning (Tt)uhamägedest. Vanaema lehitses (Ee)esti (Pp)äevalehte ning (Pp)ostimeest, lapselaps aga luges romaani „(Ss)aladuslik (Ss)aar“ ning sirvis ajakirja (Ss)porditäht. Reisijaid oli palju, kõneldi ka (Ss)oomest ning läksid (J j)aanipäevaks sõpradele (Nn)arva külla. Neile meeldis (Vv)irumaa. Poiss jutustas (Ss)oomlastele oma kodumaast, kuulsast (J j)äälahingust ning (J j)üriöö (Üü)lestõusust.

Õpetajale

10 punkti

53 54 55

56 57 58

59 60 61

62 63 64

65 66 67

68 69 70

71 72

Õpetajale

10 punkti

73 74

75 76 77 78

79 80 81 82

83 84 85

86 87 88 89

90 91

92

RIIKLIKESAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS

Ülesanne 7. Kirjuta lünka õige sulghäälik.

- Hoi___ke ku___leid veel viis minutit ahjus!
- Jõu___sime teatrisse varakult ning an___sime man___lid ___arderoobi.
- Kohv___i jahtus, sest rää___isin sõ___radega pi___alt juttu.
- Raamatu___ogus ei tohi torma___a ega lobise___a.
- Taa___id hei___sid ___iivanile puhkama ning pea___selt kostis toast norskamist.
- Kär___sed nau___isid ilusat ilma.
- Ema rõõmustas soo___sa ostu üle.

Ülesanne 8. Vali 5.–6. klassis loetud raamatutest kaks meeldejäädavat ning täida nende põhjal tabel. Ära unusta teoste iseloomustamisel, pealkirjade, autorite ja tegelaste nimede kirjutamisel õigekirja.

Teose pealkiri	Autori nimi	Peategelase või -tegelaste nimed	Iseloomusta teost 1–2 lausega

Õpetajale

8 punkti

93 94 95 96

97 98 99 100

Lisaülesanne nuputamiseks. Moodusta järgmistest sõnadest nii mitu liitsõna, kui oskad. Iga sõna tohid kasutada vaid üks kord. Sõnade käänamine on lubatud. Moodusta vaid sõnu, millel on kindel tähendus.

PERE, KODU, ELU, LOOM, PUU, KÜLA, MAJA, NAINE, MEES, PEA, LAUD, SUUR, MERI, KOOL, EMA, VESKI, AED, VESI, ILUS, KOER, KUU, LAUL, KEVAD, MARI, NOOR, MUNA, VÄIKE, PALL, BUSS, KIRI, TUUL, PILT, KANA, LAUSE, KLAAS, JÕGI, FILM, PÄEV.

Ülesanne 1. Kuula tähelepanelikult teksti ja märgi tabelisse ristikesega, kas väide on õige või vale.

Väide	Õige	Vale
1. See tekst on kirjutatud päästetöötajatele.		
2. Metsas peaks kandma erksaid riideid.		
3. Seenele minnes pane taskusse kompvekke.		
4. Kui oled eksinud, roni suure puu otsa.		
5. Okste külge seotud taskurätt aitab eksinut leida.		
6. Märgade riietega hakkab ka suvel külm.		
7. Kolm järjestikust vilet aitavad eksinut kuuldavaks teha.		
8. Jalatsid ja riided tuleb hoida kuivad.		
9. Mütsi pole vaja kaasa võtta.		
10. Selle teksti mõte on, et lapsed ei läheks üksinda metsa.		

Õpetajale

10 punkti

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Ülesanne 2. Loe tekst läbi ning tõmba õigele vastusele joon alla.

Kägu Leedu muinasjutt

Ennemuiste elas Leedumaal üks rikas ülik, kellel oli tütar ja kolm poega. Õde armastas oma vendi väga: kodus neile ilusaid sälle ja põimis veel ilusamaid paelu.

Ent nad ei saanud kuigi kaua õnnelikult koos elada. Ühel kevadpäeval tungisid ristirüütliid Leedumaale: tapsid vanu, röövisid emadelt lapsi ning hävitasid tule ja mõõgaga kõik, mis ette sattus. Suurvürst Kestutis hakkas mehi koguma. Sõjasarved puhusid, mõõgad välkusid ja mehed tulid üle maa kokku ning läksid ristirüütliite vastu.

Ka kolm venda kuulsid sõjasarve hääli ja hüppasid hobuste selga, et sõita sõtta. Õde valas kibedaid pisaraid, õnnistas oma vendi ja saatis nad teele. Sõda lõppes leedulaste võiduga ja sõjamehed pöördusid koju tagasi. Õde ootas oma vendi: läks aeda, kastis pisaratega roosiõisi ja vaatas ise kogu aja teele. Ent ta ootas asjatult. Kõik kolm olid lahingus langenud. Ainult nende hobused tulid tagasi – tühjade sadulatega.

Õde, mõistes, et vennad ei tule enam kunagi koju, hakkas nii haledasti nutma, et teerada sai pisaratest märjaks. Perkunasel – kõuejumalal – hakkas temast kahju ja muutis ta käoks.

Igal kevadel sel ajal, kui hukkusid neiu vennad, hakkab kägu kukkuma. Nõnda kurdab ta kõigile oma vendade kaotust.

Õpetajale
10 punkti

1. Leedumaa rikkal ülikul oli üks laps; kaks last; kolm last; neli last.	11
2. Õde näitas oma armastust vendade vastu maitsvat sööki valmistades; käsitööd tehes; tube koristades; hobuste eest hoolitsedes.	12
3. Õde oli vendi sõtta saates alandlik; rõõmus; ükskõikne; kurb.	13
4. Sõja võitsid lätlased; ristirüütliid; vallutajad; põliskasukad.	14
5. Õe pisaratest tekkis jõgi; tekkis kaev; lagunes tee ära; sai tee märjaks.	15
6. Perkunas on piksejumal; merejumal; päikesejumal; sõjajumal.	16
7. Õde muutus käoks, et vennad teda kuuleksid; igal kevadel oma vendi taga nutta; tuju rõõmsamaks läheks; ristirüütliitele kätte maksta.	17
8. „Käos“ on muinasjutule iseloomulik tunnus vendade hukkumine; käo kukkumine; linnu muutumine inimeseks; inimese muutumine linnuks.	18
9. Muinasjutu „Kägu“ peamõte on, et sissetungijad tuleb tagasi lüüa; kui sa nutad, võid muutuda käoks; kõige suurem kaotus on lähedaste surm; sõtta ei tasu minna.	19
10. Muinasjuttu „Kägu“ sobib illustreerima vanasõna „Igal linnul ise laul“; „Armastus ei väsi iial“; „Õige hõlma ei hakka ükski“; „Suur tükk ajab suu lõhki“.	20

Ülesanne 3. Kirjuta tekstist välja kõik omadussõnad ning mõtle neile sünonüümid. Ära unusta sõnade õigekirja.

Väikeses maakoolis kästi kõikidel lastel kirjutada kodukirjand, aga mitte tavaline, vaid mereröövliitest. Usinad lapsed töid oma kirjandid ära ja õpetaja vaatas need läbi. Kõige rohkem sai kiita Juku üsna huvitav kirjand. Õpetaja: „Kuule, Juku, kas tegid ikka kõik ise?“ „Jah, õpetaja. Ainult selle kurja pealiku kinnivõtmisel isa natuke aitas.“

NÄIDE: ilus – kaunis

Omadussõna	Sünonüüm
1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____

Õpetajale

10 punkti	
21	22
23	24
25	26
27	28
29	30

Õpetajale

10 punkti

Ülesanne 4. Kirjuta sulgudes olev sõna lünka õiges käändes. Ära unusta sõnade õigekirja.

1. Mägironijad sattusid (ohtlik – ainsuse sisseütlev) _____ olukorda.	31
2. Kell näitas juba (üheteistkümnes – ainsuse osastav) _____ tundi.	32
3. Pähklid olid vanad ja (mõru – mitmuse nimetav) _____ .	33
4. Eksisime teelt, sest olime kaotanud (kaart – ainsuse omastav) _____ .	34
5. Punastest (sõstar – mitmuse seestütlev) _____ saab tervislikku mahla.	35
6. Veepaagil polnud (kaas – ainsuse osastav) _____ .	36
7. Kott täideti roosa lõhnava (pulber – ainsuse kaasaütlev) _____ .	37
8. Igal pool lendles (kirjud – mitmuse osastav) _____ liblikaid.	38
9. Minge uude (söökla – ainsuse sisseütlev) _____ suppi sööma!	39
10. Seda täpelist (seen – ainsuse osastav) _____ ei maksa korjata.	40

Ülesanne 5. Kirjuta jämedalt trükitud sõnad kokku või lahku. Jälgi numbreid sõnade ja ridade ees.

Minu (1) **lemmik loom** on koer Muki. Ta on (2) **poole aastane** (3) **koheva karvaga** kutsikas. (4) **Vanem vend** tõi ta (5) **juuli kuus** loomade (6) **varju paigast**. (7) **Tume hall** kutsikas on väga (8) **uudis himulik** ja suur kolaja. Ta käib (9) **naaber talus** hulkumas. Algul oli ta (10) **naeru väärse**lt kohmakas. Kui ma olin teda (11) **kaks kümmend neli** päeva õpetanud, muutus ta osavamaks. Eile tahtis ta isegi aiast (12) **üle hüpata**.

1. _____	2. _____
3. _____	4. _____
5. _____	6. _____
7. _____	8. _____
9. _____	10. _____
11. _____	12. _____

Õpetajale

12 punkti

41	42
43	44
45	46
47	48
49	50
51	52